

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
та інформатизації
Володимир ГАЛИК

17 жовтня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗІРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XIX ст. РЕАЛІЗМ)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітні програми: Середня освіта (Українська мова і література, мова і література (англійська)), Середня освіта (Українська мова і література, мова і література (польська))
Статус дисципліни: обов'язкова
Факультет: української та іноземної філології
Кафедра: зарубіжної літератури та полоністики
Мова навчання: українська
Дані про вивчення дисципліни

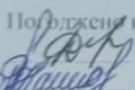
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	III	V	120/4	44	14	-	30	-	76	-	-	+

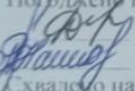
Робоча програма складена на основі освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (240 кредитів ЕКТС)

Розробник:

 Наталія ЛАЗІРКО, канд. філол. наук, доцент

Повіджені гарантами освітніх програм:

 Ірина ДМИТРИЙ, канд. філол. наук, доцент

 Наталія ЛАЗІРКО, канд. філол. наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та полоністики

Протокол № 7 від 06.09 2023 р.

Завідувач кафедри Галина САБАТ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету української та іноземної філології

Протокол № 1 від 29 вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 8 від 17 жовтня 2023 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Мета навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX ст. Реалізм)» – ознайомлення студентів зі своєрідністю розвитку західноєвропейської й американської літератури XIX ст. й формування уявлення про реалістичну естетику на матеріалі конкретних художніх творів.

Розвинути у здобувачів вищої освіти такі **компетентності**:

Загальні компетентності

- Здатність зберігати та примножувати моральні, духовно-культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

- Здатність до організації та проведення різних форм позакласної та позашкільної роботи.
- Здатність формувати освітню мотивацію учнів та організовувати пізнавальну діяльність з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.
- Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання (з оперттям на історико-культурний контекст) про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератур від давнини до XXI століття, її чільних представників, простежувати еволюцію напрямів, жанрів і стилів, розуміти специфіку художніх явищ.
- Здатність цілеспрямовано добирати, систематизувати, інтерпретувати й зіставляти мовні, літературні та фольклорні факти.
- Здатність здійснювати поліаспектний лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховою термінологією.

Програмні результати:

- Доносити зрозуміло й недвозначно професійні знання, обґрунтування та висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
- Знати й розуміти мову як систему, специфіку художньої літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, в еволюційно-діалектичному аспекті, уміти застосовувати ці знання в педагогічній діяльності.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в національному та світовому літературному процесі.
- Здійснювати поліаспектний лінгвістичний та літературознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховою термінологією.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX ст. Реалізм)» є: «Вступ до літературознавства», «Філософія», «Історія зарубіжної літератури (Антична література)», «Історія зарубіжної літератури (Середні віки і Відродження)», «Історія зарубіжної літератури (XVII–XVIII ст.)», «Історія зарубіжної літератури (XIX ст. Романтизм)», «Практичний курс англійської мови», «Історія польської літератури (Середньовіччя та Відродження)», «Історія польської літератури (Бароко та Просвітництво)», «Історія польської літератури (Романтизм)», «Історія польської літератури (Позитивізм)».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- термінологічний апарат дисципліни;
- закономірності розвитку історико-літературного процесу у XIX ст.;
- характерні жанрові та стильові особливості літературних текстів XIX ст.;

вміти:

- демонструвати єдність змісту і форми в художньому творі;
- розкривати сутність авторського задуму;
- визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті;
- виокремлювати основні змістовні (тема, ідея, мотив, проблема, пафос, фабула) та формотвірні (сюжет, композиція) складники художнього твору;
- інтерпретувати образну систему літературного твору;
- аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях;
- порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами;
- висловлювати і обґрунтовувати власне бачення прочитаних текстів.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A (90–100) – «відмінно» (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; вільно володіє термінологічним апаратом дисципліни; без труднощів аналізує та інтерпретує твори літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлює основні змістові та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює переконливо обґрунтоване власне бачення прочитаних текстів.

B (82–89) – «добре» (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який виявив добрі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначну кількість несуттєвих помилок; добре володіє термінологічним апаратом дисципліни; самостійно, проте з неточно, аналізує та інтерпретує твори літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлює основні змістові та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює доволі переконливо обґрунтоване власне бачення прочитаних текстів.

C (75–81) – «добре» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який виявив загалом добрі знання навчального матеріалу, достатньо повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; зміст питань ним, в основному, розкрито, проте допущено невелику кількість суттєвих помилок; загалом володіє термінологічним апаратом дисципліни; здатний із певними труднощами аналізувати та інтерпретувати твори

літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, розкривати сутність авторського задуму, визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлювати і пояснювати власне бачення прочитаних текстів.

D (67–74) – «задовільно» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з труднощами відтворює програмний матеріал, не часто звертається до матеріалів, що містяться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; зміст питань розкрито ним частково й допущено суттєві помилки; володіє термінологічним апаратом дисципліни неповно; з певною допомогою викладача аналізує та інтерпретує твори літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлює основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює власне бачення прочитаних текстів, проте не завжди здатний його обґрунтувати.

E (60–66) – «задовільно» (*виконання задовольняє мінімальні критерії*): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмний матеріал, майже не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; зміст питань розкрито ним частково й допущено низку суттєвих помилок; лише частково володіє термінологічним апаратом дисципліни; має слабкі навички аналізу та інтерпретації твори літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, зі значними труднощами намагається розкрити сутність авторського задуму, визначити типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, не має власного бачення прочитаних текстів або ж не може його сформулювати та пояснити.

FX (35–59) – «незадовільно»: виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу, допускає грубі помилки у відповідях на запитання, не відтворює навчальний матеріал; не спирається на основні та додаткові рекомендовані джерела; зміст питань ним майже не розкрито; практично не вміє аналізувати та інтерпретувати твори літератури реалізму XIX ст. у єдності форми і змісту, розкривати сутність авторського задуму, визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому контексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, не має власного бачення прочитаних текстів.

F (0–34) – «незадовільно»: виставляється здобувачеві, який практично не володіє програмним матеріалом та термінологічним апаратом дисципліни; не опрацював навіть основні рекомендовані джерела; майже не виявляє сформованих навичок аналізу та інтерпретації художнього твору у єдності форми і змісту; не вміє порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами; не прочитав більшості обов'язкових текстів та/або не має їх власного бачення.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- відповіді на практичних заняттях;
- контрольна робота;
- співбесіда з лектором;
- творче завдання;
- екзамен.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ. Загальна характеристика розвитку європейської та американської культури та літератури другої половини XIX ст. Реалізм як художня система. Історичні передумови та філософське підґрунтя реалізму. Основи естетики. Обумовленість виникнення реалізму. Характер співвідношення романтичної та реалістичної естетики. Складності термінологічного осмислення поняття «реалізм». Теоретичні праці Е. Шанфлері та А. Дюранті. Концепція типового в літературі реалізму. Принципи та способи типізації. Жанрова система та особливості поетики реалізму.

Реалізм у Франції. Утвердження принципів реалістичної типізації у французькій літературі. Становлення теоретичної концепції французького реалізму. Розвиток фізіологічного нарис у Франції. Зв'язок французького реалізму з романтичною традицією. Загальний огляд творчості О. Барб'є, Е. Ож'є, Е. Скірба, Ш. Сент-Бева, О. Дюма-сина, Ш. Леконт де Ліля, Т. Готьє, Т. де Банвіля, Ж.М. де Ередія.

Творчість Жана Беранже. Художні особливості жанру пісні. Реалістичні риси авторського світосприйняття. Тематичні та проблемні домінанти. Значення творчості Беранже для подальшого становлення реалізму в національній літературній традиції. Переклади творів П.-Ж. Беранже українською мовою.

Творчість Проспера Меріме. Проблема визначення естетичної орієнтації Проспера Меріме в літературознавстві. Експериментальні твори. Естетичні орієнтири П. Меріме у збірці «Театр Клари Гасуль». Пошуки та втілення національного характеру в збірці «Гюзла». Проспер Меріме як автор історичних творів («Жакерія», «Хроніка часів Карла IX»). Новелістика. Тематичні групи новел. Українська тематика в творчості П. Меріме.

Художня своєрідність творчості Фредеріка Стендаля. Естетичні погляди письменника. Еволюція методу Стендаля від романтизму до реалізму. Роль Стендаля у формуванні психологічного реалізму. Значення Стендаля у становленні французького реалізму. Трактат «Расін і Шекспір» як літературний маніфест письменника. Нові естетичні тенденції в романах «Червоне і Чорне», «Люсьєн Левен», «Пармський монастир». Проблема реалізму письменника.

Творчість Оноре де Бальзака. Залучення всіх сфер соціального та індивідуального життя у цикл романів та повістей «Людська комедія». Риси епопеї у «Людській комедії». Рання творчість О. де Бальзака: формування естетичної програми та творчого методу. «Людська комедія» – енциклопедія життя Франції II пол. XIX ст. Задум, історія створення, структура романного циклу. Значення передмови у розкритті загальної концепції автора. Своєрідність використання «техніки перехідних персонажів» у «Людській комедії» О. де Бальзака. Становлення аналітичного реалізму. «Філософські етюди» О. де Бальзака. Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тематика, проблематика, особливості композиції. Тема сучасного суспільства у романах «Батько Горіо», «Втрачені ілюзії».

Творчість Гюстава Флобера: своєрідність естетики і особливості реалізму. Характер рецепції романтичної естетики в ранній творчості письменника. Осмислення природи творчості. Принципи типізації людських характерів та «об'єктивного мистецтва» в романі Г. Флобера «Пані Боварі». Дегероїзація мистецтва. Психологізм автора. «Пані Боварі» та європейський роман. Боваризм. Утвердження нової естетики роману в творах 60-70-х рр. («Саламбо», «Виховання почуттів», «Бувар і Пекюше»).

Творчість Шарля Бодлера. Соціальні, духовні та естетичні позиції Шарля Бодлера. Поетична збірка «Квіти зла» як феномен в історії французької поезії: цілісність структури, поетичні мотиви та образи. Поезія Ш. Бодлера та традиції світової літератури.

Розвиток англійського реалізму. Передумови формування реалістичної традиції в Англії. Періодизація, зв'язок з добою Просвітництва і романтизму. Вікторіанство як феномен культури і літератури.

Англійський жіночий роман: сестри Бронте. Автобіографізм роману Ш. Бронте «Джейн Ейр». Роман Е. Бронте «Буреверхи»: специфіка хронотопу, жанрові особливості. Творчість Джордж Еліот. Антивікторіанські тенденції художньої прози письменниці. Особливості авторської манери Елізабет Гаскелл та Джейн Остін. Роман-виховання як жанр у творчості письменниць.

Творчість Чарльза Дікенса. Романтичні традиції раннього періоду («Нариси Боза», «Посмертні нотатки Піквікського клубу»). Народ як носій морального ідеалу у творчості письменника. Новаторство художньої техніки Ч. Дікенса. Проблематика прози письменника у світлі морально-естетичного ідеалу автора. Своєрідність різдвяної прози автора. Тема дитинства. Висвітлення проблеми виховання в творчості Ч. Дікенса. Повнота відображення в ній соціальної дійсності Англії середини XIX ст. «Пригоди Олівера Твіста» Ч. Дікенса: тематика, проблематика, система образів. Особливості романів Ч. Дікенса «Домбі і син» та «Великі сподівання».

Творчість Вільяма Теккерея. Естетична позиція письменника. Специфіка віддзеркалення вікторіанської моралі в «Книзі снобів». Роман «Ярмарок марнославства»: концепція особистості та особливості психологізму В. Теккерея. Панорамне зображення англійського суспільства в романі. Алгоричний сенс назви роману та його підзаголовку. Історичний фон роману. Наполеонівська тема.

Загальні тенденції німецького реалізму. Літературне об'єднання «Молода Німеччина». Творчість К. Гуцкова, Г. Бюхнера та Ф. Геббеля. Вплив романтичної традиції на реалістичну літературу Німеччини. Пізня творчість Г. Гейне: ідейно-художня своєрідність лірики.

Творчість Т. Фонтане. Романи Т. Фонтане «Еффі Бріст» та «Пані Женні Трайбл»: тематика, проблематика, образна система.

Загальна характеристика розвитку американського реалізму. Традиції аболіціоністської літератури, «школа місцевого колориту». Творчість Г. Бічер-Стоу. Аболіціонізм поглядів письменниці. Художній світ роману «Хатинка дядька Тома».

Художні особливості ранніх гумористичних творів Марка Твена. «Пригоди Тома Сойера» Марка Твена: тематика, проблематика, образна система. Пародіювання відомих жанрових різновидів роману. Життя і простір Америки в «Пригодах Тома Сойера» та «Пригодах Гекльберрі Фінна» Марка Твена. «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена: розробка вузлових конфліктів американського життя, народний гумор, майстерність пейзажу, ліризм.

Новаторство творчості Е. Дікінсон. Філософські пошуки в ліриці письменниці.
Творчість О'Генрі. Своєрідність творчого методу. Жанрові різновиди новел автора.
Творчість Т. Драйзера. Особливості реалізму в романах письменника «Сестра Кері» та «Американська трагедія».

Орієнтовна тематика практичних занять

- Особливості реалістичної поезії Е. Дікінсон та Е. Браунінг.
- Жанрова специфіка роману Ш. Бронте «Джейн Ейр».
- Художня своєрідність роману Е. Бронте «Буремний перевал».
- Зображення соціальної дійсності ХІХст. в романі Ч. Дікенса «Великі сподівання».
- Своєрідність реалістичної оповіді в романі Ч. Дікенса «Пригоди Олівера Твіста».
- Зображення англійського суспільства в романі В. Теккерея «Ярмарок марнославства».
- Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тематика, проблематика, особливості композиції.
- Своєрідність реалізму О. де Бальзака в романі «Батько Горіо».
- Новелістика П. Меріме.
- Нові естетичні тенденції в романі Стендаля «Червоне і Чорне».
- Принципи типізації та «об'єктивного мистецтва» в романі Г. Флобера «Пані Боварі».
- Особливості німецького реалізму в романі Т. Фонтане «Еффі Бріст».
- Новелістика О'Генрі.
- Художній світ роману Г. Бічер-Стоу «Хатинка дядька Тома».
- Особливості реалізму в романі Т. Драйзера «Сестра Кері».

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетенцій, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; підготовку до самостійної роботи, читання художніх текстів із списку творів для обов'язкового прочитання; підготовку до семестрового екзамену.

На самостійне опрацювання винесено такі питання:

1. Підготуйте повідомлення на тему «Соціальна, політична, економічна ситуація в Європі та США у другій половині ХІХ ст.».
2. Проаналізуйте історію появи терміну «реалізм».
3. Розкрийте філософські й психологічні основи реалістичного дискурсу ХІХ ст.
4. Поясніть взаємозв'язок та взаємодію двох великих художніх систем – романтизму й реалізму в літературі ХІХ ст.
5. Підготуйте доповідь на тему «Вплив природничих наук на формування засад реалістичного мистецтва».
6. Проаналізуйте жанрову систему реалістичної літератури.
7. Поясніть причини домінування епічних творів у жанровій системі реалістичної літератури.
8. Проаналізуйте проблему «людина і світ» в літературі європейського та американського реалізму ХІХ століття (на прикладі творчості обраного автора).
9. Охарактеризуйте художнє втілення ідей філософії трансценденталізму у творчості письменників США.
10. Обґрунтуйте зв'язок літератури реалізму із сучасною культурою.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Контроль знань студентів здійснюється під час відповідей (доповнень, дискусій) на практичних заняттях, написання контрольної роботи, співбесіди з лектором, виконання творчого завдання. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Упродовж семестру студент може отримати максимально 100 балів: робота на практичних заняттях – 50 балів; контрольна робота – 15 балів; співбесіда з лектором – 15 балів, творче завдання – 20 балів.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Поточна успішність					Екзамен
Відповіді на практичних заняттях	Контрольна робота	Співбесіда з лектором	Творче завдання	Сума	
50	15	15	20	100	100
Коефіцієнт погодження				0,6	0,4

Студент може набрати максимальну кількість балів (50 б.) на 15 практичних заняттях, відповівши не менше п'яти разів. Максимальну кількість балів (10 б.) за одну відповідь можна отримати, даючи повні, розгорнуті відповіді на питання плану практичного заняття або ж за конструктивні й оригінальні доповнення та участь у дискусії.

Контрольна робота (15 б.) проводиться в кінці семестру й містить завдання репродуктивного і творчого характеру.

Співбесіда з лектором (15 б.) проводиться в кінці семестру на основі заздалегідь запропонованого переліку питань і за наперед оголошеним розкладом.

Критеріями оцінювання творчого завдання є якість проведеного дослідження, зокрема вміння студента стисло визначати ключові позиції проблемного питання, здатність презентувати його аудиторії. Бали за творче завдання (20 б.) студент отримує, якщо воно є оригінальною самостійною працею, у якій відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими та методичними джерелами. Бали розподіляються так: повнота розкриття теми (10 б.), креативність (5 б.), грамотність (5 б.). Форми виконання творчого завдання: інтермедіальний альбом, творча стилізація, літературно-побутовий колаж, тези (на вибір студента).

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за формулою

$$S_{\text{сум.}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот.}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс.}}$$

де $S_{\text{пот.}}$ – кількість балів за поточний контроль, $S_{\text{підс.}}$ – кількість балів за підсумковий контроль.

Студенти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види атестації у терміни, визначені їх індивідуальним планом.

Екзамен за талом №2 проводиться у письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою, екзамен за талоном К проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною системою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне обладнання, програми Microsoft Office 2010, Платформа ZOOM, презентації PowerPoint, Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література

а) основна

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX ст.: європейська реалістична проза 1830–1880 рр. К.: Знання України, 2006. 438 с.
2. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. К.: ЦУЛ, 2007. 400 с.
3. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2005. Т. 1. 824 с.; Т. 2. 864 с.
4. Історія зарубіжної літератури (кінець XVIII – 70-ті роки XIX століття): навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Г. В. Осіпчук. Умань: Візаві, 2021. 187 с.
5. Коломієць Н.Є., Яременко Н.В. Історія зарубіжної літератури другої половини XIX століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 144 с.
6. Кравченко Я.П. Історія зарубіжної літератури XIX ст. (друга половина): Методичні рекомендації з курсу. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 43 с.
7. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. К.: «Академія», 1997. 752 с.
8. Ніколенко О. Зарубіжна література XIX століття : підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ : Грамота, 2018. 226 с.
9. Тверігінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму: навч. посіб. для студ. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.
10. Удовіченко Г. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. 121 с.
11. Усі зарубіжні письменники / упоряд. О.Д. Міхільов та ін. Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2005. 384 с.

б) додаткова

- 1) Літературні напрями: від бароко до постмодернізму: науково-допоміжний бібліографічний покажчик / укладачі Т. Петруня, Є. Руденко. Миколаїв, 2013. 65 с.
- 2) Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 1 / автор-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
- 3) Михед Т. Поетологічні етюди з історії літератури Англії та США: збірник статей. Ніжин: ТОВ Аспект-поліграф, 2005. 172 с.
- 4) Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 467 с.
- 5) Наливайко Д. Реалізм. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / редкол.: С. Денисюк, В. Дончик, П. Кононенко та ін. Київ: Либідь, 2000. 360 с.
- 6) Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. XIX-поч. XX ст. Посібник. Київ: КГОВЦ «Полікультурний світ», 2005.
- 7) Ніколенко О., Мацапура В. Літературні епохи, напрями, течії. Київ: Педагогічна преса, 2004. 128 с.
- 8) Павличко С. Зарубіжна література: дослідж. та критич. статті. К.: «Основи», 2001. 559 с.
- 9) Шахова К. Смуток і сміх Чарльза Діккенса. *Нариси творчості зарубіжних письменників-реалістів XIX–XX ст.* К., 1975.
- 10) Earnshaw S. Beginning realism. Manchester: Manchester University Press. 2020. 288 p.
- 11) Houghton W. The Victorian Frame of Mind: 1830-1870. London, New Haven, 1985.

в) періодичні видання

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. К.: Видавничий дім «Всесвіт»: <https://vsesvit-journal.com>

2. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. К.: Антросвіт: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index
3. Зарубіжна література: науково-методична газета. К.: Шкільний світ: <http://literatura@1veresnya.com.ua>
4. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. – К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <https://www.slovoichas.in.ua>

г) інформаційні ресурси:

- 1) Бібліотека світової літератури. Зарубіжна література українською мовою: <https://www.ukrlib.com.ua/world>
- 2) Вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури «Чтиво»: <https://chtyvo.org.ua>
- 3) Classic Literature Library (Бібліотека класичної літератури): <https://classic-literature.co.uk>
- 4) Open Library («Відкрита бібліотека»): <https://openlibrary.org>
- 5) Онлайн-збірка аудіокнижок (а також їхніх текстових варіантів) Lit2go: <https://etc.usf.edu/lit2go>
- 6) The Online Books Page («Сторінка онлайн-книжок»): <http://digital.library.upenn.edu/books>
- 7) Вільний публічний домен аудіо- та електронних книжок Loyal Books: <http://www.loyalbooks.com>